

Posthistoriske Kilder

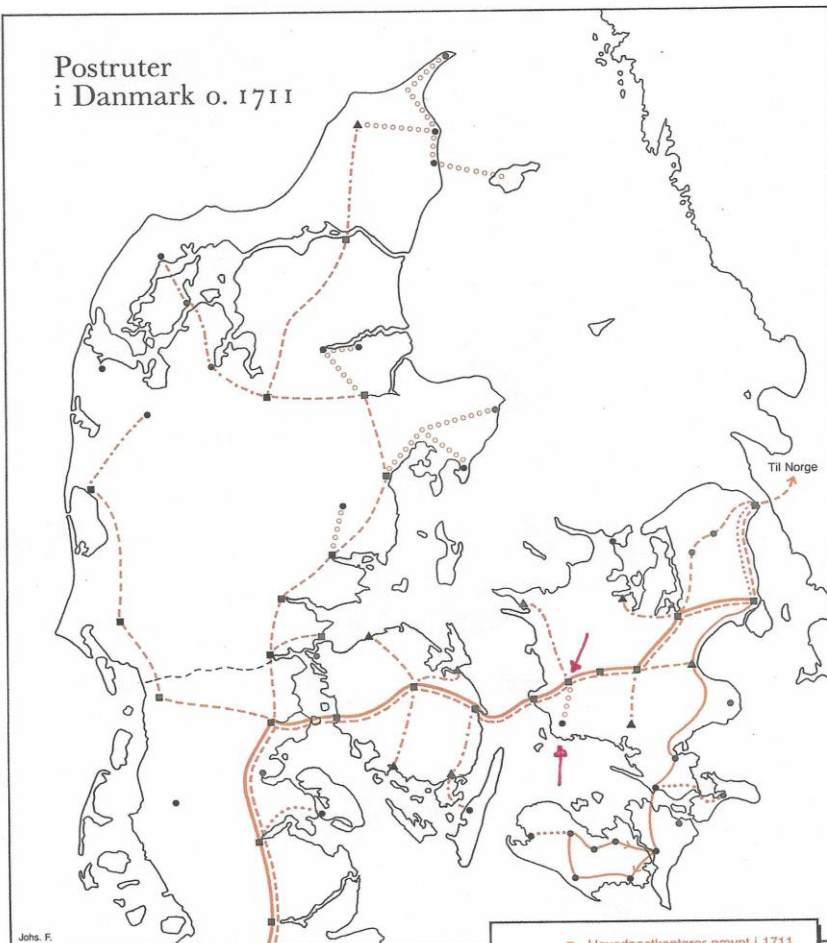
v/Ole Maintz

Bipostruter

Belyst ved hjælp af
breve til/fra Skælskør

Postruter i Danmark o. 1711

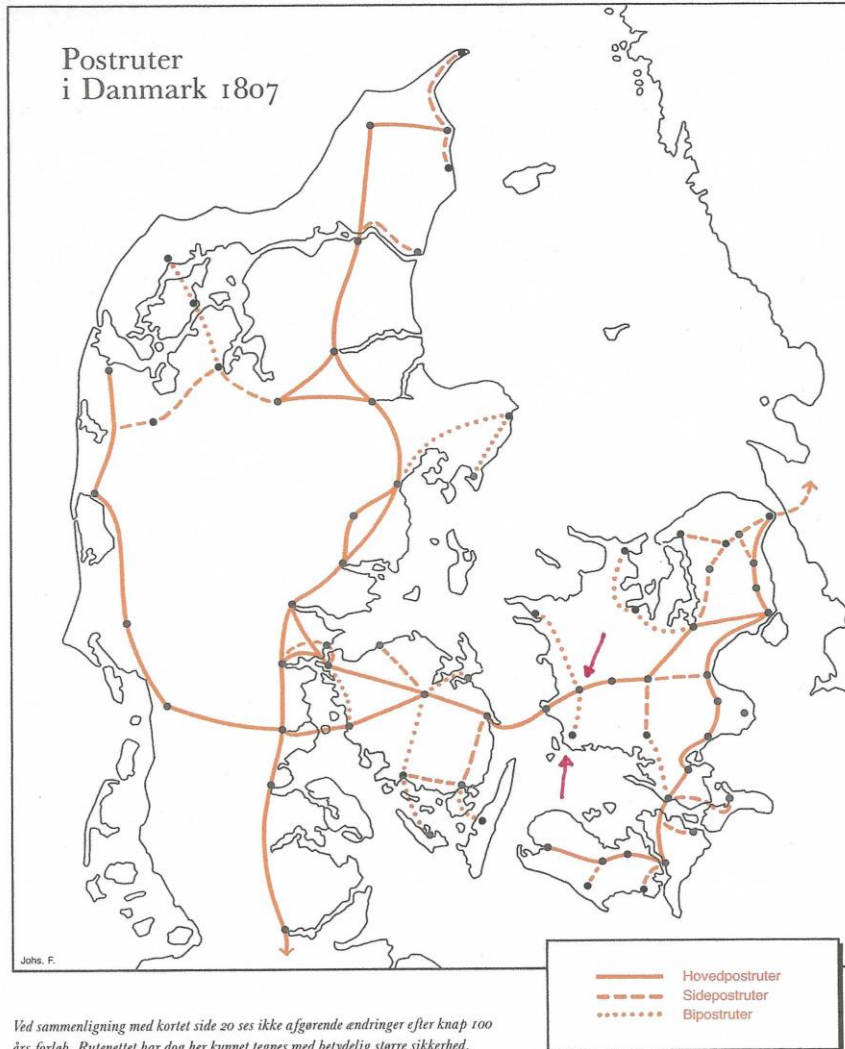

Johs. F.

Ruterne er tegnet på grundlag af bestemmelserne fra 1694, der dog ikke alle var ført ud i livet. Lidt senere i 1700-tallet kan det med sikkerhed konstateres, at den lollandske sløjfe atter omfattede Nakskov.

- Hovedpostkontorer nævnt i 1711
- ▲ Bipopstkontorer
- Agende post
- - - Ridende post
- · - · - Ridende og gående post
- · · · · Gående post
- ○ ○ ○ ○ Øvrige ruter, omtalt 1694

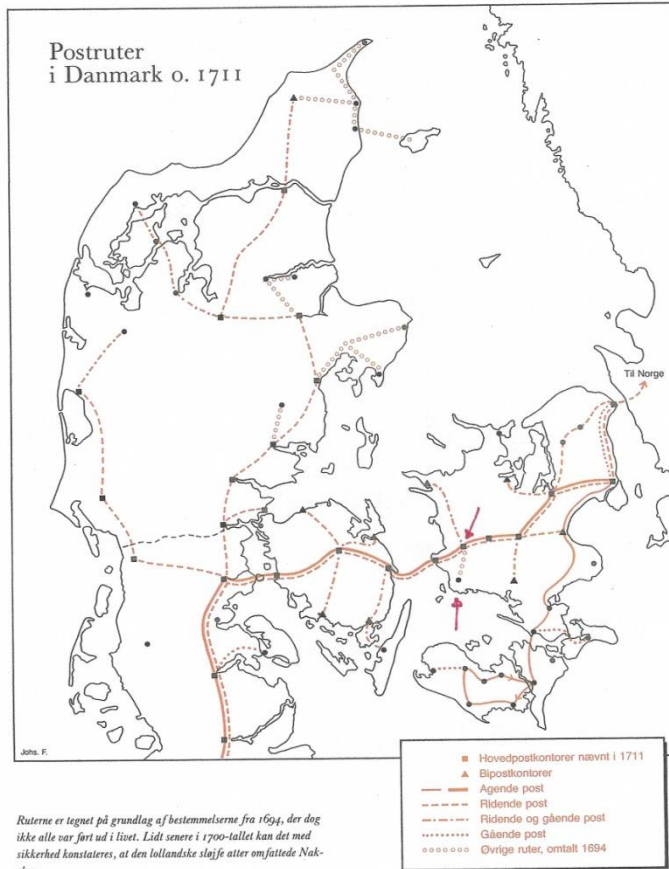
Postruter i Danmark 1807

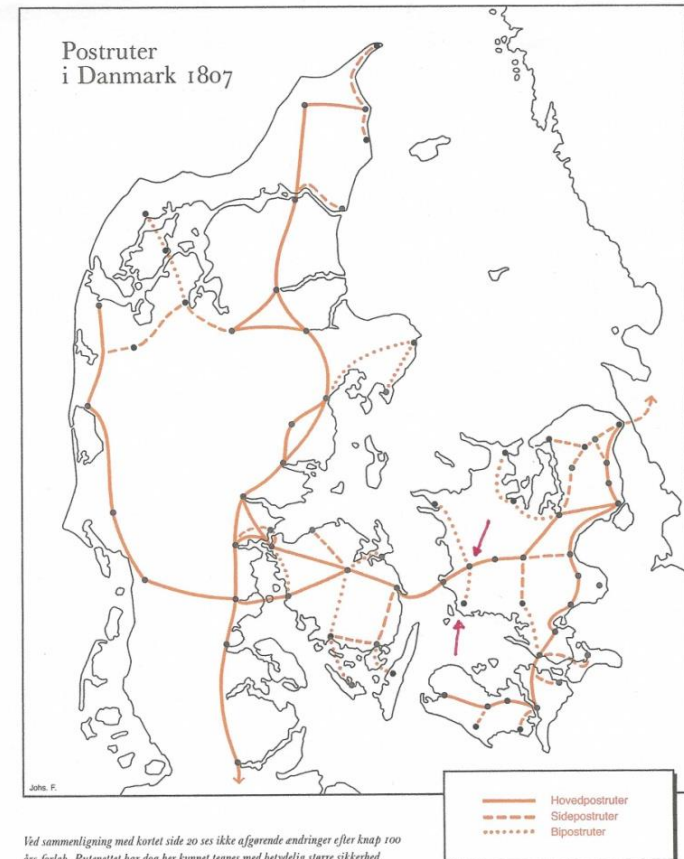
Ved sammenligning med kortet side 20 ses ikke afgørende ændringer efter knap 100 års forløb. Rutenettet har dog her kunnet tegnes med betydelig større sikkerhed.

Sammenligning

1711

1807

Hvad ved vi om bipostruterne til/fra Skælskør 1694-1844

I Postforordningen 25.12.1694, stk. 5 kan flg.. læses:

”Og som den ridende post ikke kommer til nogen af de afsides liggende købstæder, så skal der Bi-poster forordnes, som brevene til og fra de steder, hvor Posten går igennem, kan befordres, nemlig i Sjælland.....mellem Slagelse, Callundborg og *Skjelskør*.”

Fr. Olsen skriver (bd. II, s.55/56), at ”I Stege, Rudkjøbing, Køge og Skælskør var der – eller blev der i begyndelsen af denne periode (1711-1746, *forf.*) – oprettet bipostkontorer, men fra hvilke tidspunkter kan ikke bestemt angives”.

Af ”Forordning ang. Taxter f. Breve 31.12.1734, III Art (SF) fremgår det, at ”Brevene til følgende afsides liggende Steder, skal til de hostegnede Steder, hvor Hoved=Post=Contorerne ere, ved hvilke de ligger nærmest, adresseres og franqueres*Schielskør* TIL Slagelse”.

N° 11
Præsident
J. C. Baumgarten
Raugns: Løstans-Inspektør
80 *4/8*
gamle indskrift
8 Told i Banco 1793
af Klasse Løstans
Præsident
1716-1718

Banco-brev (pengebrev) fra Skælskør (ca. 1790) til København.
Ekspederet via Slagelse Postkontor. Kuverten er lukket med laksegl
med Chr. VII's monogram og indskrift "Schielschoier".

Yderligere informationer

I "Posthistorikernes Bibel" – Danmarks Posthuse 1624-1989 – og DDPE gives flg. oplysninger vedrørende Skælskørs postforbindelser fra 1694 til 1.7.1844:

25.12.1694	MPX	Bipost fra Slagelse
Ca.1720	BPK	<i>(bipostkontor, forf.)</i>
31.12.1734		karteres på Slagelse
01.07.1844	HPK	<i>(hovedpostkontor, forf.)</i>

Ifølge disse oplysninger skulle breve til/fra Skælskør ekspederes via Slagelse indtil 1.7.1844.

Det stemmer IKKE overens med flg. oplysninger:

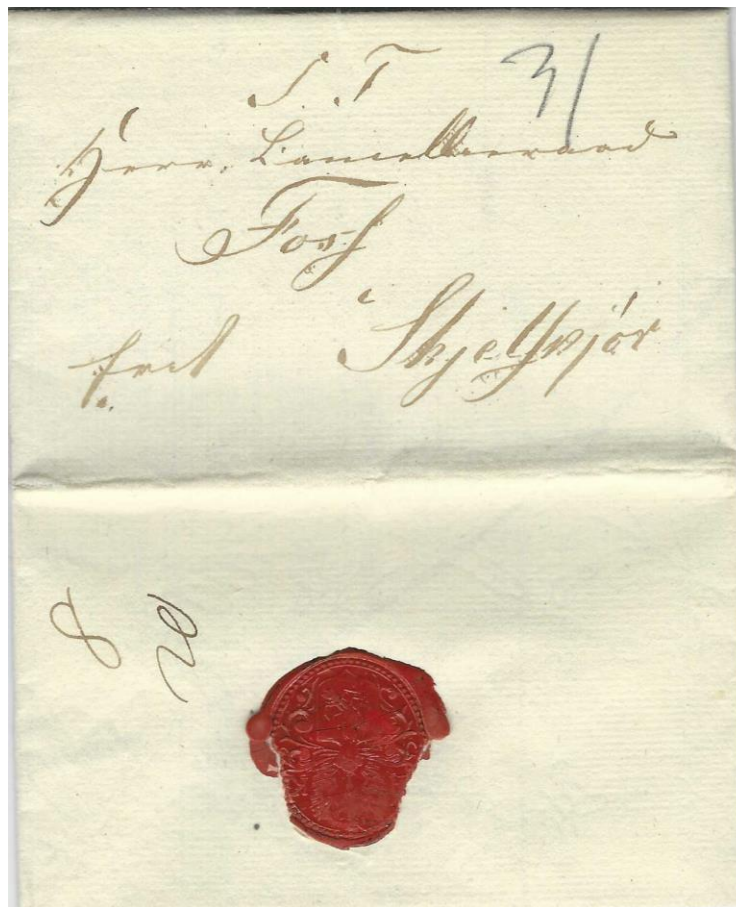
I et fæstebrev fra Holsteinborg Gods (ca. 15 km øst for Skælskør) fra 1811 kan man læse, at Johan Henrick Prehn 3 gange om ugen skulle afgive og afhente godsets post i Korsør.

I Rigsarkivet har jeg fundet en oplysning fra 1820 om en sag, hvor "Holsteinborg Postbud (en halvvoksen dreng på 19 år)" også transporterede Skælskør Postkontors post.

I Rigsarkivet har jeg ligeledes fundet en skrivelse FRA Skælskør Postkontor til GPA 13.9.1823 – sandsynligvis et svar på en forespørgsel:

*"Afgangstiden for den ridende post herfra til Korsør er:
Hver onsdag morgen kl. 6 og hver lørdag eftermiddag kl. 5½ - den samme post(??) ankomst hertil er i almindelighed hver onsdag og hver søndag om eftermiddagen kl. 2 og 3.*

Posten går herfra til Korsør og tilbage igen, om dagen ad Strandvejen og når det bliver mørkt, så går den ad Atterup og Gryderup og Hulbye vejen. Mau"

Brev fra postmester Krebs i Slagelse til Skælskør. Krebs var postmester i Slagelse 1.4.1831-1.4.1841.

. Brevet er karteret 2 gange. Dette betyder, at brevet har passeret 2 hovedpostkontorer (- nemlig Slagelse og Korsør), og desuden har brevet en påtegning "3 sk" med blyant (**mellemporto**).

Pro Memoria

P.M.

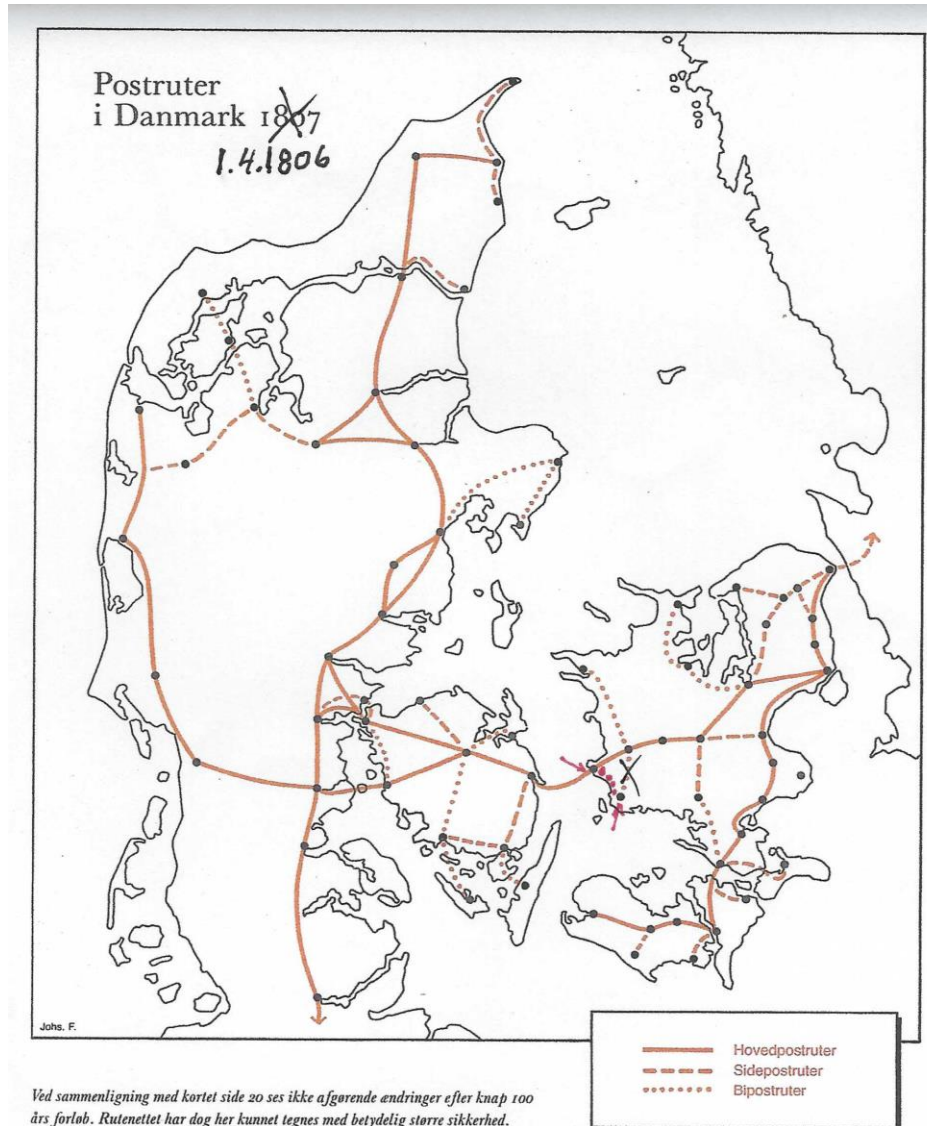
Da General Postamtet har bestemt at Posten til og fra *Schielschiør*, der hidtil har gaaet over *Slagelse*, skal fra næstkommende 1ste April gaae over *Corsøer*, saa tilkiendegives saadant herved de Kongelige Post Contoirer til fornøden Efterretning og Iagttagelse, ligesom det og i Anledning deraf fastsættes, at de til *Schielschiør* forsendende Brev og Pakkepost Sager, indbefattet Breve med Banco Sedler og Ducomenter der ikke til den 31te Martii de da kunne indtræffe i *Slagelse*, bliver at kartere paa *Corsøer* og at ansætte i Porto og Franco efter Taxten til sidstbemeldte Sted.

General Postamtet den 1ste Martii 1806

*Walterstorff CWLange Knuht HPv.Eggers FHWHarbou Monrad
RosenvingeKollerup*

*Bojesen
Fuldmægtig*

Revideret kort 1807

Hva' ved vi nu?

De rigtige informationer om Skælskør Postkontors virke bliver derfor:

25.12.1694 til 1.4.1806

Breve til/fra Skælskør skulle ekspederes via Slagelse Postkontor

1.4.1806 til 1.7.1844

Forsendelser til/fra Skælskør skulle ekspederes via Korsør

1.7.1844 til 23.6.1980

Skælskør var selvstændigt postkontor

23.6. 1980

Skælskør postkontor bliver underlagt Korsør

Problem 1

Hvorfor er breve til Skælskør i tiden indtil ca. 1823 hverken påtegnet mellemporto eller bærepenge????

Due
G^o Braccato Prince

S. D.
Lucefno

10
13

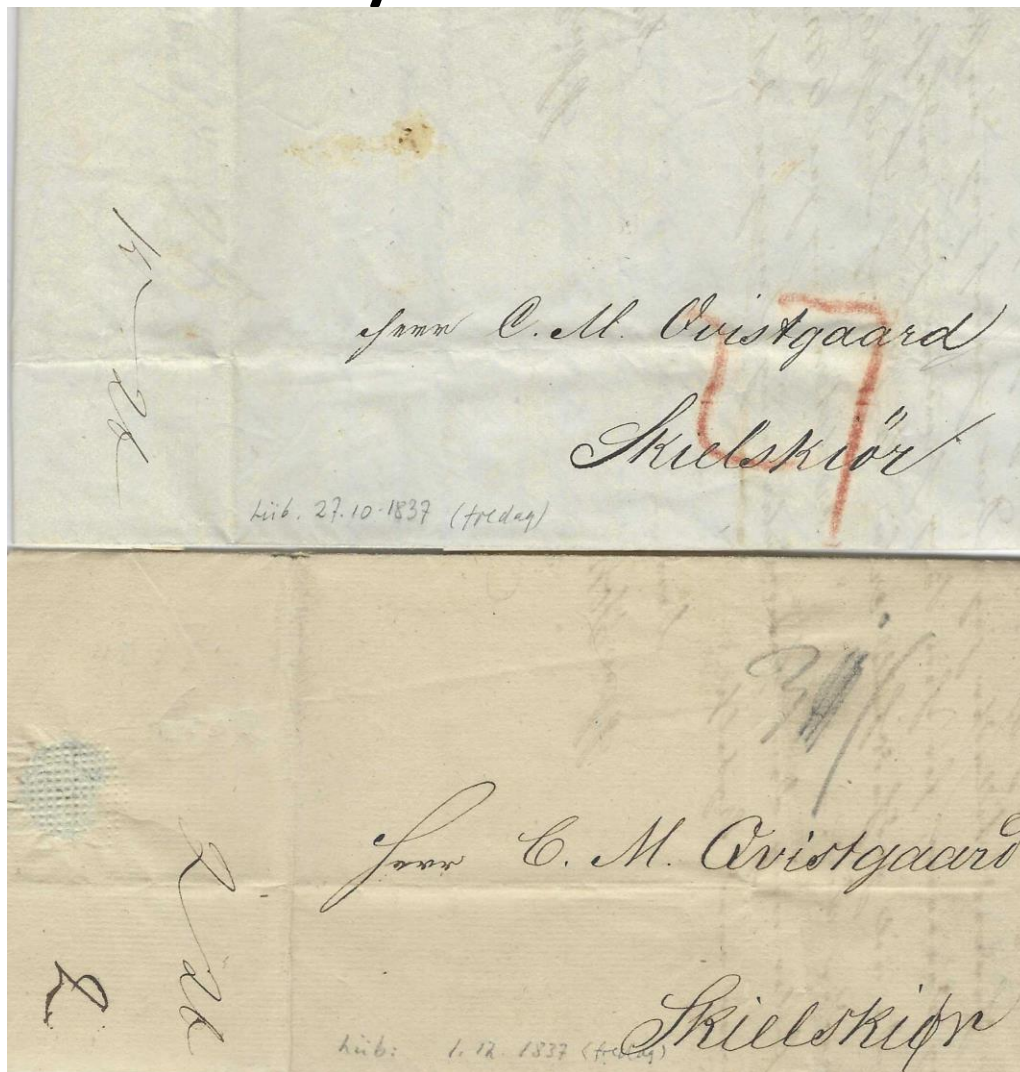
”Alphabetisk Postadressebog, indeholdende Navnene på de fleste af de i Danmark og Hertugdommerne værende byer, gårde og steder med vedføjet stations-adresse ...” af Anders Anthon.

Problem 2

Hvorfor er der breve til Skælskør i perioden 1822-1844, som er behandlet på 2 forskellige måder??

Brev med "27" i rødkridt + brev med blyant "31"

9-8

Frøen W. Lassen

24.06.44
mandag

Skjelskjør

Kr. 4-8

Kbh. 10.06.44

11-8

Frøen W. Lassen

mandag

1844

Skjelskjør

Problem 3

Madame Valentin forund mig først
af hendes L. L. Stemed & Hanser
i København, at hun endelig havde
blaaet sig i det gamle, Michiels Gade
den 17 Jun, 1837.

fr. 26/3

Mina

Madame Valentin forund mig først
at hun endelig havde blaaet sig i
i Nybrog, det gamle, Michiels Gade
den 24 Jun, 1837.

fr. 26/3

Mina

Men.....

(Afskrift fra karte tilhørende Erik Sørensen, Grenaa.)

Karte fra Ebeltoft
Til Grenaa d. 17. July 1804

Krey	K. Tj.
Aagaard 4 (??)	K. Tj.
Krey	K. Tj.
Toldkamer	K. Tj.
Torbiørnsen	K. Tj.
Fischer	K. Tj.

Aagaard (??)	-----	
Müller	----"----	2 -
Waasum	-----	2 -
Rainshardt	-----	2 -
Nielsen	-----	2 -
Postcontoiret	-----	

Fra Aalborg d. 13.

8 Aagaard 3 ----

Fra Kiøbenhavn d. 14.

25 Oles Datter	7 ----	2
47 Fischer	-----	2
104 Aagaard	??????	
110 Dahl	G.P.A(?)	
137 Fischer	2 ----	2

Fra Helsingøer d. 14.

2 Bang 14 ---- 4

Fra Horsens d. 16.

9 Wolf 2 ----2

	28 Ls----	20Ls
*Peder Munch		28Ls

		48Ls

Exped. alle afgaaet
Den 18de formiddag kl. 11

DDPE-I oplyser:

Peder Munch var i 1800-1804 periodevis konstitueret postmester i Ebeltoft, når postmester Hans Christian Kierulf var fraværende